

glas

slovenske kulturne akcije

L. XI. 8 EL VOCERO DE LA CULTURA ESLOVENA 30. 5. 1964

SHAKESPEARE MED NAMI

(Poklonitev geniju iz Strafforda na Avonu ob 400-letnici njegovega rojstva)

Gledališki odsek Slovenske kulturne akcije za svoj 31. nastop v desetem letu svojega opravlja, postavlja kot uvodnik v Shakespearov večer HAMLETOVO naročilo igravcem, ki ga sprejema za vodilo in program teatarske stvarnosti.

„Govorite ta govor, prosim vas, tako, kakor sem vam ga jaz predaval: lahno naj teče z jezika; a če hlastate pri njem na vsa usta, kakor marsikateri naših igravcev, bi mi bilo prav tako ljubo, da bi govoril moje vrstice mestni oklicevavec. Tudi ne krilite z rokami preveč po zraku tako, temveč delajte čisto nalahko: zakaj sredi toka, viharja in, kakor bi rekel, vrtinca svoje strasti morate imeti in ohraniti neko zmrznost, ki ji daje mehkost. O, v dno duha me boli, kadar moram poslušati, kako vam kak kuštrav teleban trga in cefra vso strast na drobne kosce, samo da bobni v ušesa zijalom v pritličju, ki jim večinoma ni do drugega nego do nerazumljivih nemih prizorov in hrupa: prešibati bi morali takega pobalina, ker prekriči TERMA-GANTA; to se pravi preherodeževati Herodeža: prosim vas, ogibajte se tega.

A tudi ne bodite prekratki, temveč dajte se voditi lastnemu razsodku: prilagodite krettno besedi, besedo kretnji; zlasti pazite, da ne prekoračite naravne mere: kajti vse, kar je tako pretiranega, se oddaljuje od namena gledališke igre, ki je bil že od nekdaj, je in ostane, da drži takorekoč življenju zrcalo, da kaže čednosti njene poteze, pregrehi njeno podobo, svojemu času in družbi njeno obliko in odtisk. In ako se kaže vse to prenapeto, ali premedlo, se nevednež sicer smeje, razsodnega človeka pa samo žali; graja enega samega takega pa vam mora veljati več, kot polne dvorane drugih. O, igravce imamo, ki sem jih videl igrati ali slišal, kako so jih drugi hvalili, in kateri, da se

Dalje na 4. str.

JUBILEJNA ZBIRKA

Našemu vabilu za sodelovanje pri jubilejni zbirki se je rad odzval naš ugledni prijatelj in nam sporočil: „Dragi gospod, včeraj sem poslal preko banke na Vaše ime 215 dolarjev. Namenjeni so Slovenski kulturni akciji kot jubilejni dar v podporo ob tako lepem dogodku desetletnice obstoja tako idealne ustanove. Prav lepo pozdravljam, želim vse dobro in najboljše. Bog daj mnogo blagoslova lepemu delu, vdani —“ Naš plemeniti dolgoletni veliki mecen gospod Igor DOMICELJ pa nam je dne 28. maja pisal: „Cenjeni, izvolite sprejeti moj jubilejni dar Slovenski kulturni akciji kot obulus in priznanje Vašega izvanrednega kulturnega dela. Z odličnim spoštovanjem Vaš Igor Domicelj.“

Ko se zahvaljujemo za lepa priznanja naših naporov, se veselimo, da se nam radi pridružujejo vsi, ki smatrajo desetletnico kot jubilej slovenske vere, upanja in ljubezni, ki so neizčrpni, kakor so neusahljivi viri slovenstva.

Darovali so: G. N. N., 215 dolarjev (30.000 pesov); g. Igor DOMICELJ, Capital: 2.000 pesov; č. g. N. N., Adrogué: 2.000 pesov; č. g. Boris KOMAN, Mar del Plata: 2.000 pesov; g. arh. Marijan EILETZ, Hurlingham: 2.000 pesov; g. Ruda JURČEC, Capital: 2.000 pesov. VSEM NAJLEPŠA HVALA!

(Dar: za Argentino 2.000 pesov in za ostale pržave 20 dolarjev je skozi cela jubilejno leto možno plačevati tudi v obrokih. Darovavci bodo ob koncu jubilejnega leta prejeli umetniško darilo s posebnim posvetilom.)

S svojo duhovno svobodo oblikuje Shakespeare svoje velike tragične karakterje kot zaokrožene psihološke portrete z njihovo trojno odzivnostjo, odzivnostjo na javne, državne interese, z odzivnostjo na zasebne in osebne zadeve in odzivnostjo na filozofske interese, na zadnja vprašanja o človekovi eksistenci, o smislu in nesmislu bivanja.

S svojo notranjo svobodo, širino in globino Shakespearevi karakterji niso več karakterji enega časa, marveč karakterji vseh časov, tudi našega, hudo zapletenega časa.

Shakespeareova elizabetinska doba je doba velike duhovne svobode, naša doba pa je doba velike duhovne zmede in *biti pesnik ne ene same dobe, marveč pesnik vseh časov*, je neglede na Shakespeareovo osebno genialnost vendarle zadeva edinstvene zgodovinske situacije, ki se ne ponavlja. Vsi dramatikci ene same dobe so imeli svoje neposredne naslednike, ki so nadaljevali po liniji konservativne družbene konformnosti njihove ideje in njihove oblike daleč v poznejša stoletja. Komedijska zlatega španskega veka se nadaljuje prek Calderóna še v naslednja stoletja in z Garcío Lorco, sicer brez katoliške transcendence, vendar s tematiko znasiljene vroče krvi in pretirane rodovne časti prav do današnjega časa. Francoska visoka tragedija se nadaljuje še dve stoletji po svojem vzniku prav do romantične gledališke puntarije Victorja Hugoja. William Shakespeare, dramatik vseh časov, pa nima neposrednih naslednikov.

Vladimir Kralj: „He was not of an age, but for all time.“ (Sodobnost, XII/4.)

TISKA SE:

M E D D O B J E VIII, št. 3/4

Karel Mauser:

L J U D J E P O D B I Č E M

Trilogije II. del

PORAVNAJTE NAROČNINO
ZA VIII. LETNIK

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA

Gledališki odsek v jubilejnim letu
Williamu Shakespearu

Sobota 13. junija točno ob sedmih zvečer pri
Bullrichu, Sarandí 41

SHAKESPEARE MED NAMI

Poklonitev geniju v Stratfordu na Avonu ob
400-letnici njegovega rojstva: shakespeare
predstave na Slovenskem, recitacije pesnikovih
sonetov in dokumentarni filmi o W. Shakespe-
aru, ljubezno posojilo Britanskega kulturnega
instituta v Buenos Airesu.

Izvajajo članice in člani Gledališkega odseka.

kronika

PRVI KULTURNI VEČER

Prvi kulturni večer desetega leta SKA je bil v soboto 23. maja v salonu Bullrich. Na sporedu je bilo predavanje g. Marjana Marolta: *Srednjeveška skulptura na Slovenskem*. Sezono je začel predsednik g. Ruda Jurčec, ki je pozdravil vse udeležence; opozoril je na dejstvo, da začenja novo dobo večerov g. Marolt, ki ga SKA šteje med najpogostejše predavatelje. Zahvalil se mu je za vse delo, ki ga že od ustanovitve SKA opravlja v tako vidni meri.

Uvodoma je g. Marijan Marolt opozoril na važnost umetnostnega gradiva, ki se je šele v zadnjih časih v Sloveniji temeljito obdelalo. Diapozitive za večer mu je po knjigi dr. Emilijana Cevca pripravil g. Marijan Sušteršič, projiciranje pa sta omogočila gospa in gospod Petriček; vsem se je najlepše zahvalil. Posamič je potem omenil predromanske in romanske spomenike in podrobno razložil velesovsko Marijo, dela mojstra solčavske Marije in nato skulpture v celjski dekaniji. Predstavil je tri glavne mojstre-kiparje na Ptujski gori in obdelal še pozno gotiko.

Vsebina predavanja bo objavljena v Medobzju, VIII - šte. 3/4, ko bo predavatelj poročal o knjigi dr. Emilijana Cevca *„Srednjeveška skulptura na Slovenskem“*. Ob zaključku so vsi, ki so napolnili dvorano, nagradili predavatelja s pristrčnim aplavzom. Predsednik je z zahvalo predavatelju in sodelavcem zaključil lep večer.

— ZA TISKOVNI SKLAD GLASA so darovali: g. Hirschegger Rudi, Mendoza, 20.— pesov; g. Marolt Tone, Ramos Mejia, 100.— pesov; g. Pavle Fajdiga, Castelar, 100.— pesov; g. Batagelj Slavko, Castelar, 60.— pesov; g. F. Krošelj, Castelar, 50.— pesov; g. Pavle Rant, Castelar, 100.— pesov; gdč. Lesar Irena, Castelar, 50.— pesov; g. dr. Benedičič Miha, Castelar, 100.— pesov; g. Pernišek Fran, Castelar, 50.— pesov; g. N. N., San Martin, 30.— pesov; g. Ljudmila Krivec, San Isidro, 300.— pesov; — Vsem najlepša hvala!

— Gospod Marijan Sušteršič, Hurlingham je za 1. kulturni večer brezplačno izvršil vse diapozitive. Uprava Slovenske kulturne akcije se mu najlepše zahvaljuje.

obraz in obzorja

KATOLIŠKE PUBLIKACIJE NA LONDONSKEM TRGU

Drugi vatikanski koncil je v vseh prestolnicah svetovne kulture razgibal katoliško pisateljsko delavnost. Londonske založbe, tudi nekatoliške, so se začele obračati na ugledne teologe vseh narodov, da bi jim pripravili izdaje svojih dosedanjih knjig za angleški trg, ali pa da bi sestavili antologije, izbore svojih najpomembnejših spisov, esejev in študij. Ugledne založbe: Burns & Oates, Faber, Macmillan napovedujejo obsežne kompandije o katoliški teologiji, ali pa posebne zbornike, kjer skupno z anglikanskimi, protestantskimi in židovskimi filozofi in metafiziiki izhajajo tudi spisi znanih katoliških cerkvenih osebnosti ter mislecev.

Največjo pozornost je vzbudilo dejstvo, da so v Londonu začeli izdajati v obliki zvezkov v prevodu znane mesečne buletine Herder Korrespondenz. Zalaga jih založba Oates & Burns in londonska kritika je takoj priznala, da svetovni knjižni trg — tudi nekatoliški — še ni imel vestnika s tolikšno popolnostjo in razgledanostjo, kakor je ravno to delo nemške katoliške obveščevalne službe. Še bolj pa je presenetila ista založba, ko je napovedala, da bodo odslej zvezki slavne zbirke „Questiones disputatae“, ki jih izdaja Herder, izhajali istočasno v angleškem prevodu. Za uvod so že izšli zvezki: Otto Karrer: *Peter and the Church*; Karl Rahner in Joseph Ratzinger: *The Episcopate and The Primacy*; Heinrich Schlier: *Principalities and Powers in The New Testament*; Karl Rahner: *The Church and the Sacraments*; Karl Rahner: *The Theology of Death*.

Francoski in angleški teologi so za založbo Cambridge University Press pripravili simpozij: *The Eucharist in the New Testament* in sodelujejo: J. Delorme, P. Benoit, J. Dupont, M. E. Boismard, D. Mollat in Geoffrey Chapman. Založba Burns & Oates je izdala delo Josepha Bonsirvena: *The Theology of The New Testament*. Ista založba izdaja že nekaj let veliko delo teologa Bouyerja: *The Spirituality of The New Testament and the Fathers*. Avtor podaja zgodovino krščanske duhovnosti od njenih početkov do današnjih časov. Začel je z razlago judaizma in je prišel do časov sv. Benedikta. Kritiki pa navajajo, da bi verjetno avtor moral poseči v čase pred nastopom judovstva in zajeti prve znake o spremembah v duhovnosti že v civilizacijah pred grško in palestinsko.

Paul E. Sigmund je pri založbi Harvard University Press izdal delo: *Nicholas of Cusa and Medieval Political Thought*. Nikolaj iz Kuze je bolj znan kot Cusanus (1401 - 1404); zgodovinar srednjeveške mistike se je v svojih delih zavzemal zlasti za pravilno oceno idej, ki so jih prinašale novo zanimanje za Platon in bizantinske pobude, ki so oplajale renesanso. Nemška filozofija ga je proglašala za prvega „moderna misleca“ naših časov. — Katoliški znanstveniki nemškega Porenja so ustanovili

NOVE KNJIGE V SLOVENIJI

Posebna zanimivost je med publikacijami v Sloveniji zadnji čas *Golarjev zbornik*, ki ga je izdala Pomurska založba. Cvetko Golar je starosta slovenskih pesnikov in je dal uredniku zbornika Ivanu Šiftarju rad na razpolago gradivo iz svojih arhivov in korespondence. Tako obsega zbornik kopic podatkov o Murnu, Ketteju, Cankarju, župančiču, Groharju; Golarjev sodobniki, ki so vsi že pomrli. Na koncu zbornika je obširna Golarjeva bibliografija, ki jo je sestavil Jože Munda. Dodan je tudi dragocen zapis o Cvetku Golarju, ki ga je napisal Fran Albreht. — Pri isti založbi je Miško Kranjec izdal drugi del tetralogije „Za svetlimi obzorji“ in je leta 1960 izšel prvi del v dveh knjigah „Nad hišo se ne kadi več“. Kritika prvi del ni

ugodno sprejela. Drugi del tudi obsega dve debeli knjigi in nosi naslov „Bele so vse poti“. Prva obsega 624, druga pa 886 strani in obe zajemata borbe štirinajste divizije partizanov z Nemci na Kozjanskem. — Franc Bevk je za svojo novo izvirno povest tokrat izbral Štajersko: „In sonce je obstalo“; opisuje namreč upor oddelkov v Radgoni tik pred koncem prve svetovne vojne. Upornike deli v tiste, ki so ob začetku zbežali na fronti v rusko ujetništvo, se udeležili komunistične revolucije, in na ostale, ki so ob koncu tvegali upor, da bi domovini zadobili lepšo bodočnost. Ob oboji so se vrnili z novimi pogledi, a bili razočarani, ko je njihovo ožjo domovino zasedel tujec. — Ivan Minatti je izdal svojo tretjo pesniško zbirko „Nekoga moraš imeti rad“. Pesnik uživa posebno priljubljenost, saj je bila prva naklada prodana v treh dneh

več študijskih krožkov in znanstvenih društev v Mainzu in Kolu za študij Cusanosovih spisov, ki še niso bili objavljeni. Mnogi sodobni misleci navajajo, da bi mogle ideje Cusanusa še danes oplajati programe moderne krščanske demokracije in pravilne katoliške socialne problematike. — Prav za naš čas bi naj bila knjiga, ki jo je napisal R. Alec: *A Century of Social Catholicism*, 1820 - 1920. Londonski komentariji, tudi nekatoliški, menijo, da je delo najboljša analiza katoliške socialne misli. Velika prednost je, da je zelo popolno. Vzporedno je Dr. Vidier napisal izčrpno študijo: *Religion and the Rise of Capitalism*. Knjiga je skupek referatov, ki jih je avtor imel na katoliškem študijskem tednu na Nizozemskem, na katerem so teologi, filozofi in sociologi iz vse zahodne Evrope razpravljali o problemu: „Religija učlovečenja božjega in njegov vpliv na sodobno socialno ter gospodarsko življenje človeka.“ Ugotovili so npr., da je imela vera v učlovečenje božje le malo vpliva na razvoj filozofske in socialne misli v času od šestnajstega do devetnajstega stoletja. Saj je še leta 1820 teolog iz kroga romantikov svaril, da „bi bilo zmotno, če bi se Cerkev vmešavala v gospodarske, to je zasebne posle vernikov“. V okrožnico Leona XIII. „*Rerum novarum*“ je vdrla napačno vrednotenje pripadnikov delavskega sloja, ko o njih govori, da so „ljudje nižjih slojev“. Papež Janez XXIII. je v okrožnici *Pacem in terris* vidno korigiral to nesrečno izražanje.

Znane so množične izdaje založbe Fontana. V okusni opremi nudi v velikih nakladah glavna dela iz svetovne literature in ima posebno zbirko, kjer se avtorji in uredniki ter prireditelji zbirk in antologij trudijo, da bi bralcu olajšali dostop tudi do najtežjih ali najbolj subtilnih zadev našega časa. Trevor Hudleston je napisal delo: *The True and Living God*. Zvezek zajema osem govorov, ki jih je škof Hudleston imel na misijonu za slušatelje univerze v Oxfordu. Knjižico preveva predvsem ponižnost, združena z veliko ljubeznijo, oboje prepojeno z apostolsko zavzetostjo.

Založba Gollancz je vzbudila veliko pozornost z delom Wernerja Pelza: *Distant Strains of Triumph*. Werner Pelz opisuje svojo pot iz komunizma v katolicizem. Kot sedemnajstletnik, žid in komunist, je s starši pribežal iz Nemčije v Anglijo, kjer ga je nemir notranjosti privedel najprej v anglikansko cerkev. Postal je njen duhovnik. Predno pa je prešel v krščanstvo, je bil delavec, študent v Angliji in Avstraliji; udeležil se je grozot druge svetovne vojne. Poleg lastnih spominov podaja izbrano galerijo osebnosti, ki so v njegovi dobi oblikovali angleško duhovnost. Delo preveva moderen odnos do iskanja resnice. Predno se je približal krščanstvu, je napisal delo prav v nasprotnem smislu, ko je z Nietzschejem ugotavljal *God is No More*.

Vestniki založb priznavajo, da uživajo dela verske, katoliške vsebine največji ugled in je povpraševanje zanje izredno veliko.

in so takoj natisnili drugo. Tega požar“, kjer se je pisatelj dotaknil spominov na svoje dede. Težjiše povesti je v opisovanju usode puntarskega voditelja Simona Golje in sina Stefana. — Franc Zadravec je zbral v knjigi „Razgledi v književnosti“ članke in spise iz del naših književnikov, ki zajemajo našo slovstveno problematiko preteklosti v luči kritike, polemike in satire. Knjiga ima namen olajšati pregled tovrstne slovenske književnosti dijakom srednjih in podobnih šol. Obseg je 256 strani. — Dr. Line Legiša pa je na predlog Sveta za šolstvo pripravil skrajšano izdajo Zgodovine slovenskega slovstva od njegovih začetkov pa do leta 1848, ki jo izdaja Slovenska matica in so doslej izšli zvezki I — IV, peti zaključni bo izšel konec 1964. Skrajšana knjiga obravnava snov od brižinskih spomenikov do Prešernovih „Poezij“. Obseg 270 str. in stane 1200 din.

Ljubljansko revijo „Perspektive“, ki so po volji režima smele dolgo objavljati kritiko razmer v domovini in se spuščati v uporniško analizo titizma, so oblasti v Ljubljani zatrle. Smrti udarec je reviji zadala Vida Tomšič, ki je javno obsodila kritiko mladih in jih obdolžila, da imajo za hrbtom postranske name. Kmalu zatem je izdateljica Državna založba Slovenije obvestila urednike Tarasa Kermaunerja, Janka Kosa in Primoža Kozaka, da je izdajanje revije ukinila, ker so uredniki in sodelavci s svojim destruktivnim delom imeli namen, pripraviti tla za novo, opozicijsko politično stranko. — Mlada komunistična inteligenca je v „Perspektivah“ preveč odkrito razgaljevala trhle, gnijoče osnove režima. Partija je dolgo dopuščala videz, da je možna svobodna debata; sedaj je pokazala svoj pravi obraz in zamahnila s sekuro, ki pa je že dolgo brez rezila; toporišče bo še klalo in ukrep proti reviji je prvi zamah potopiljača, ki lovi biljke, da bi se rešil. Svobodno pisanje so ukinili ljudje, ki so brez idej in jasne zavesti o programski usmerjenosti.

— Slovenska kulturna akcija je kot dar prejela iz Severne Amerike dne 4. marca 1964 ček za 25.— dolarjev, vendar je podpis na čeku nečitljiv in na pismu ni bilo imena odpošiljatelja. Vljudo prosimo g. darovalca, da nam sporoči ime in številko čeka, ker nam je potrebno za računovodstvo.

— V svoji študiji o „Izkustvu Kristusa“ (Christus Erfahrung, Rim 1964), kjer obravnava „inkarnatorično“ strukturo naših osnovnih religioznih dejanj, ki so vsa posredovana po Kristusu, navaja profesor p. Karel Vladimir Truhlar več svojih pesmi iz zbirk „Nova zemlja“ in „Rdeče bivanje“, o katerih v opombi sam pove, da jih je izdala Slovenska kulturna akcija. Meni namreč, da je v pesmih lažje izraziti lepoto harmonično in vsestransko razvite krščanske izkušnje.

— Slovenski izvedenec za fiziko kovin dr. ing. Vojmir Bratina (Univerza Toronto) je februarja predaval na fizikalnem kongresu v New Yorku. Svetovni strokovnjaki so mu za področje njegove specializacije izjavili: „You are the world expert in this field“ Poklican je bil tudi v konzultacijo pri Bell Labu, laboratoriju z 2.000 doktorati.

— Slovenski rimski frančiškanski teolog o. Bruno dr. Korošak to leto predava italijanskim akademikom, članom katoliške visokošolske zveze, dogmatično teologijo za laike. V svojem zadnjem večjem delu je obravnaval poglobljene soteriološke teorije v začetni in veliki sholastiki (Antonianum 1962). Na torišču, ki je bilo doslej med specialisti za srednjeveško teologijo skoro popolnoma zanemarjeno, je p. Korošak ugotovil, da srednjeveški učniki poznajo vsaj tri teorije o odrešenju, ne pa samo eno, kakor se je zmirom pisalo.

— Frančiškan p. Rafael Sešek je doktoral na Katoliški univerzi v Washingtonu iz filozofije. Pred Veliko nočjo je branil tezo o dokazih Leibniza za bivanje božje.

**DARUJTE
ZA SKLAD GLASA!**

SLOVENCI V MALEM LITERARNEM LEKSIKONU

Švicarska založba Francke v Bernu je izdala „Kleines literarische Lexikon“. Delo je izšlo v znani Dalpovi zbirki, najnovejša izdaja nosi letnico 1961 in obsega dva zvezka. V uvodu je poudarjeno načelo, da leksikon obravnava tiste avtorje, ki „v kvalitativnem smislu spadajo v svetovno književnost“. Med take avtorje je urednik prišel naslednje Slovence: Prešeren, Stritar, Cankar, Župančič in Ingolič (?). Prešeren in Stritar sta dobro označena, navedeni so njihovi prevodi v nemščino in glavne izdaje njihovih del, vendar so naslovi del popačeni: Zbrane delo in Izbrane pesme. Stritarjevo delo v 10 zvezkih pri Državni založbi sploh ni omenjeno. — Drugi zvezek obravnava izključno književnost 20. stoletja, a je Župančičevo ime stalno pisano s končnim mehkim č. Ivan Cankar je v leksikonu po abecednem redu med Camusom in Čapkom in je označen kot ustvarjalec novega slovenskega proznega stila. Zaradi strnjivosti našteva samo nekatera Cankarjeva dela. Ingoliča označuje kot „opisovavca drvarjev, splavarjev, rokodelcev in kmetov svoje slovenske - štajerske domovine in navaja skoraj vsa njegova dela. Pravi, da je v nemščini izšel prevod romana „Na splavih“: Die „Draufloesser in Durst“. Pri Župančiču omenja njegovo prvo pesnikovo zbirko „Čaša opojnosti“ in dramo „Veronika Deseniška“. Kako je le prišel avtor do ugotovitve, da je Z. glavna zasluga obogatitev slovenskega jezika z narečji? Kot avtor prispevkov za vse slovenske pesnike in pisatelje je naveden dr. Rudolf Karmann iz Nuerenberga.

— Založba Albin Michel napoveduje izdajo Sejnih zapisnikov v Hitlerjevem glavnem stanu v letih 1939—1945. Več stenografov

Dalje s 1. str.

raho izrazim, niso imeli ne krščanskega glasu, ne krščanske, poganske ali sploh človeške hoje, in so se tako ščeperili in rulili, da se mi je zdelo, kakor da bi bil kak pomočnik matere narave poskusil delati ljudji, pa so se mu pokazali, tako ostudno so posnemali človeštvo.

In tistim, ki igrajo pri vas burkeže, ne dajte govoriti več, nego je v njihovi vlogi: zakaj med njimi je takih, ki se sami nalašč smejejo, da bi spravili v smeh še peščico bedastih gledavcev, čeprav je treba paziti na važen del igre: to je ogabno in kaže klavarno častilakomnost takega šaljivca. Dajte, pripravite se!“

W. S.

(kakor je podpisoval svoje drame)

ZALOŽBA BARAGA

Pedernera 3253

Buenos Aires

Tiska se:

Ruda Jurčec

SKOZI LUČI IN SENCE

(1914 - 1958)

PRVI DEL (1914 - 1929)

POGLAVJA: OH MLADOSTI LETA — KO B' UKA ŽELJA — HREPENENJA
SLAST IN OBLAST — IZGUBLJENA GENERACIJA — SVETĀ STEZE IN
CESTE

NASLOVI NEKATERIH PODPOGLAVIJ: Življenje med grobovi — Daleč
so Sarajeva beli zidovi — Smrt je blizu - smrt je povsod — Življenje
iz razvalin — Katafalk pred Narodnim domom — Ehrlichova vizija
Evrope — Ni mejā do Jeruzalema, ni ovir do Moskve — Sodba pred
prelatom — „Stranko morate zavzeti“ — Gor čez izaro — Izpit
pri doktorju Antonu Korajcu — Virtuti et Musis — Mediterana sinja
obzorja — Paris, je suis á vous —

je namreč redno dobesedno zapisovalo ves potek sej in razgovorov. Zapisnike so odkrili šele lansko leto in ima prvenstveno pravico za objavo Deutsche Verlagsanstalt v Stuttgartu. Pariški dnevnik „Figaro“ je kupil pravice, da sme objavljati odlomke. Zapisnik samo potrjuje znano ugotovitev, da je na sejah devet desetih govoril Hitler in so morali maršali in generali poslušati. Edini, ki je mogel kaj dodajati, je bil maršal Goering, pa še ta samo v toliko, da je odobral Hitlerjevo „vojaško“ poučenost in modrost. Zanimivo je poglavje, ko so na seji štaba razpravljali o generalu Vlasovu in njegovih 15 divizijah ruskih ujetnikov, ki so bile pripravljene nastopiti proti sovjetski vojski. Še ob umiku pri Kijevu v letu 1944 je bil čas uporabiti pripravljenost Vlasova, toda Hitler je smatral za sramoto, da bi se nemška vojska morala reševati s pomočjo „ušivih“ Rusov in Ukrajincev. Ko so nekateri skušali vztrajati pri ponudbi Vla-

sova, se je zadržal nad vse navzoče: „Vi generali, vaš Vlasov in vsi oficirji — vi vsi ste naivneži.“ Najbolj je Hitlerja togotilo, da so vlasovci nosili nemške uniforme.

— V začetku februarja so potegnili v obnovljeno protiversko propagando v ZSSR tudi pisatelje. Povabljeni so bili v svoj osrednji dom v Moskvi na konferenco, ki je obravnavala probleme protiverske propagande. Poglavitni točki dnevnega reda sta bili: 1. Zakaj je pogosto antireligiozna propaganda brez vsakega vpliva? 2. Kako jo organizirati, da bo bolj uspešna? Nek profesor filozofije in nek časnikar sta razlagala sedanje metode v proselitizmu ruske pravoslavne cerkve. Končno je več piscev proslilo za besedo. Obsojali so pomanjkljivosti ateistične propagande in poudarjali „možnosti, ki se nudijo književnikom, da izpolnijo važno vlogo v vzgajanju ljudstva za ateizem.“

— Novi slovenski mladinski film „Srečno, Kekec“ predvajajo v Ljubljani z velikim uspehom. Film je nadaljevanje filma z zgodbo o priljubljenem Kekecu in za ogrado služi znana mladinska povest pokojnega pisatelja Vandota. Scenarist Ribič je film napravil mnogo bolj fantastičen, kar pa delu ni v prid. To je prvi slovenski barvni film, vendar tehnična izvedba ni popolna. Režiral je Jože Gale. Posnet je bil v slovenskih Alpah, delno na višini 2000 metrov.